

בש"פ 639/16 - אחמד חאג' נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 639/16

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
אחמד חאג'

לפני:
העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום
20.1.2016 במ"ת 45449-11-15 שניתנה על-ידי כב'
השופט י' ליפשיץ

עו"ד באסל פלאח; עו"ד הדס לירון

בשם העורר:

עו"ד קרן רוט

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 20.1.2016 לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו (מ"ת 45449-11-15, השופט י' ליפשיץ).

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 20.11.2015 הוגש נגד העורר כתב אישום הכולל שני אישומים שעניינם שתי עסקאות למכירת נשק שנעשו עם סוכן משטרתי.

3. על-פי האמור באישום הראשון, ביום 20.7.2015 העורר מכר לסוכן המשטרה אקדח, מחסנית ולכל הפחות שבעים כדורי אקדח, תמורת סכום של 29,000 שקל. במעמד עריכתה של עסקה זו נכחו שניים נוספים שזהותם אינה ידועה למאשימה. על-פי הנטען בכתב האישום, הקשר בין העורר לסוכן המשטרה נוצר בתיווכו של אדם נוסף, וקדמו לעסקה פגישה ומספר שיחות טלפון, שבמהלכן הציע העורר לסוכן המשטרה לרכוש כלי נשק שונים וכן לתווך בינו לבין אדם אחר לצורך ביצוע עסקה למכירת נשק. בגין מעשים אלו יוחסו לעורר עבירה של סחר בנשק שלא כדין לפי סעיפים 144(ב2) ו-144(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), וכן עבירות של החזקת ונשיאת נשק לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין.

4. על-פי האמור באישום השני, במספר הזדמנויות במהלך חודש ספטמבר 2015 העורר הציע לסוכן המשטרה למכור לו אקדח תמורת 26,000 שקל, וביום 1.10.2015 רכש הסוכן המשטרה מהעורר ומאדם נוסף, שזהותו אינה ידועה למאשימה, אקדח, מחסנית ושמונה כדורי אקדח תמורת הסכום האמור. בגין מעשים אלו יוחסו לעורר עבירה של סחר בנשק שלא כדין לפי סעיפים 144(ב2), 144(ג) ו-29 לחוק העונשין, וכן עבירות של החזקת ונשיאת נשק לפי סעיפים 144(א), 144(ב) ו-29 לחוק העונשין.

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו, ובית המשפט המחוזי הורה על מעצרו עד החלטה אחרת.

6. ביום 30.11.2015 הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך טען כי העורר הופלה ביחס למעורבים אחרים בעסקאות מושא כתב האישום, לרבות האדם אשר סייע ביצירת הקשר בינו לבין הסוכן המשטרה. כמו כן, הוא טען שיש להורות על הזמנת תסקיר מעצר בעניינו. בהמשך לכך, בית המשפט המחוזי הורה על הזמנת תסקיר מטעם שירות המבחן.

7. ביום 5.1.2015 התקבל תסקיר המעצר שכלל המלצה על מעצרו של העורר בתנאי פיקוח אלקטרוני בבית דודו ודודתו, בפיקוחם ובפיקוח אמו של העורר, וכן בשילוב פיקוח של שירות המבחן לתקופה של ששה חודשים, תוך איסור יצירת קשר עם המעורבים האחרים בפרשה. שירות המבחן ציין כי התרשם שלעורר יש נטייה להתנהגות פורצת גבולות כאשר הוא מצוי בקונפליקט עם סביבתו, וכי קיים סיכון ברמה בינונית-גבוהה להישנות של התנהגות עוברת חוק. יחד עם זאת, שירות המבחן הוסיף כי התרשם שהמפקחים המוצעים מנהלים אורח חיים נורמטיבי, כי הם מבינים את משמעות תפקידם כמפקחים וכי הם יכולים להוות דמויות סמכותיות ולדווח על כל הפרה לגורמים האחראיים.

8. כאמור, ביום 20.1.2016 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי התנהגותו של העורר מלמדת על כך שהוא נטוע בעולם הסחר הבלתי חוקי בנשק, בשים לב למספר עסקאות הנשק שערך, למידת מעורבותו בהן ולסוגם של כלי הנשק שהציע לסוכן המשטרה. על כן, כך נקבע, אין מקום לקבל את המלצת שירות המבחן. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי התרשם שהמפקחים המוצעים יתקשו לזהות מצבי סיכון אפשריים ובהתאם לכך לפקח על העורר. בית המשפט המחוזי הוסיף כי נתן דעתו על כך שהעורר בן 25 וכי הוא נעדר עבר פלילי, אך קבע כי אין בנתונים אלו כדי לשנות ממסקנתו. כמו כן, בית המשפט המחוזי דחה את טענת האפליה שהעלה העורר, בין היתר בשל היקף מעורבותו בעסקאות הנשק ביחס למעורבותם של נאשמים אחרים.

הערר

9. לטענת העורר, בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא קיבל את המלצת שירות המבחן והורה על מעצרו עד תום ההליכים. לטענתו, ניתן להשיג את תכלית המעצר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודיו. העורר מפנה לכך שהמפקחים שהוצעו על-ידו נמצאו מתאימים על-ידי שירות המבחן, ומוסיף כי יש להתחשב בגילו הצעיר ובהיעדרו של עבר פלילי. עוד טוען העורר כי היה על בית המשפט המחוזי לאפשר לו להציע מפקחים אחרים בטרם הורה על מעצרו עד תום ההליכים, ככל שסבר שהמפקחים שהוצעו על-ידו אינם מתאימים. מבחינה זו, כך נטען, לא מוצתה בדיקתה של האפשרות לעצור אותו בתנאי פיקוח אלקטרוני.

10. העורר מוסיף וטוען כי חלקו בעסקאות הנשק מושא כתב האישום קטן מחלקם של מעורבים אחרים, שחלקם כלל לא הועמד לדין, וכי סחר בנשק אינו עיסוק של קבע עבורו. העורר מוסיף ומתייחס לכך שעניינו הוא חלק מפרשה גדולה יותר שבגינה הוגשו כתבי אישום כנגד רבים – ובהקשר זה מצביע על עניינו של אדם אחר, הנאשם בעבירה של סחר בנשק ובכל זאת אינו מוחזק במעצר (בהפנייה למ"ת 46305-11-15).

11. לבסוף, העורר טוען כי ההליך העיקרי מצוי בשלבים מוקדמים יחסית ואינו צפוי להסתיים בקרוב, ואף בכך יש כדי להשליך על המשך מעצרו. באופן יותר ספציפי, נטען כי הוזמנה תעודת חיסיון בפרשה זו, ולצורך כך המדינה ביקשה אורכה של 90 יום.

12. המדינה טוענת כי דין הערר להידחות. גם המדינה מתייחסת בטענותיה לפרשה שאליה קשור עניינו של העורר, בכללותה, ומציינת כי נאשמים רבים אחרים שעניינם דומה לזה של העורר נעצרו.

13. באופן כללי יותר, המדינה טוענת כי בשים לב למדיניות המחמירה ביחס לעבירות של סחר בנשק אין מקום להורות על החזקתו של העורר בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני.

14. המדינה מבקשת לאמץ את קביעותיו של בית המשפט המחוזי בדבר מעורבותו העמוקה לכאורה של העורר בפעילות העבריינית. עוד טוענת המדינה כי התסקיר בעניינו של העורר מעורר דאגה, וכי העבירות המיוחסות לו הן כאלה שקל יחסית לבצע אותן בתנאים של שהות מחוץ לבית המעצר, אף מן הבית.

15. לבסוף, המדינה מציינת כי אינה צופה עיכוב משמעותי בתחילת המשפט. באת-כוח המדינה מוסיפה כי למיטב ידיעתה העבודה על תעודת החיסיון הושלמה, והיא ממתינה בלשכת השר לחתימה.

דיון והכרעה

16. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להתקבל באופן חלקי, כאמור בפסקה 21 להלן.

17. נקודת המוצא בענייננו היא כי עבירות סחר בנשק מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). עבירות אלו הן עבירות שהמסוכנות העולה מהן ברורה, ובהתאם לכך המדיניות הנוהגת ביחס למעצרים בהן היא מחמירה. יחד עם

זאת, במקרים המתאימים ניתן יהיה להורות על שחרור לחלופת מעצר של נאשם המואשם בעבירות מסוג זה (ראו למשל: בש"פ 8214/14 חדיף נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.12.2014)), ואף להורות על מעצר בתנאים של פיקוח אלקטרוני.

18. בנסיבות העניין, העובדות המתוארות בכתב האישום מלמדות על מעורבות עמוקה לכאורה של העורר בפעילות עבריינית. על-פי האמור בכתב האישום, העורר מכר נשק לסוכן המשטרתי בשתי הזדמנויות שונות, הציע למכור לו כלי נשק נוספים ואף הציע לתווך בינו לבין אדם אחר לצורך ביצוע עסקת נשק. מעשים אלו מלמדים על המסוכנות הנשקפת מן העורר, מסוכנות שעליה הצביע גם תסקיר המבחן בעניינו.

19. מנגד, לזכותו של העורר עומדים עברו הפלילי הנקי והמלצתו של שירות המבחן לעצור אותו בתנאי פיקוח אלקטרוני. המלצה זו התבססה על התרשמותו של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים. בית המשפט המחוזי התרשם שמפקחים אלו יתקשו לפקח על העורר, ובקביעה זו אין מקום לכך שאתערב. אולם, בשים לב לטענתו של העורר כי יש באפשרותו "לעבות" את הפיקוח באמצעות מפקחים נוספים, אני סבורה כי ראוי למצות את הבדיקה בעניינו טרם הכרעה בתנאי מעצרו.

20. בנסיבות אלה, אין צורך להידרש לטענת האפליה שהעלה העורר. עם זאת, יש לציין שטענה זו של העורר התבססה בעיקר על השוואה לעניינו של המשיב 5 במ"ת 46305-11-15, אשר לו יוחסה מעורבות בעסקת נשק אחת בלבד עם אותו סוכן משטרתי, ואף התנאים שהוצעו למעצרו בפיקוח אלקטרוני נמצאו מתאימים וראויים על-ידי בית המשפט המחוזי. לשם שלמות התמונה אוסיף עוד כי נאשמים נוספים בפרשה עליהם הצביעה באת-כוח המדינה נעצרו עד לתום ההליכים בהסכמתם, לאחר שלא נמצאו להם חלופות מעצר מתאימות.

21. סוף דבר: הערר מתקבל במובן זה שאני מורה על הזמנת תסקיר משלים בעניינו של העורר, שבמסגרתו יתאפשר לו להציע מפקחים אחרים או נוספים על אלו שכבר נבחנו. התסקיר יוגש לבית המשפט המחוזי עד ליום 1.3.2016.

ניתנה היום, ל' בשבט התשע"ו (9.2.2016).

ש ו פ ט ת